

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๐๗.๕/๒๕๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง การเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เข้าสู่บัญชีรายชื่อมรดกโลก

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการวัฒนธรรม
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘
๓. เอกสารการนำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี
เข้าสู่บัญชีรายชื่อมรดกโลก

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องการนำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เข้าสู่บัญชีรายชื่อมรดกโลก ตามมติคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘ มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี ได้รับการบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งสามารถเสนอขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้ ตามเอกสารแนวทางการปฏิบัติตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) ระบุในย่อหน้าที่ ๖๕ ที่ให้รัฐภาคีเสนอขอขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติอย่างน้อย ๑ ปี ก่อนการเสนอขอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เพื่อเสนอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม เป็นการดำเนินการตามพันธกรณีในอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก และตามแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เอกสารการนำเสนอแหล่งฯ เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จะต้องจัดส่งให้ศูนย์มรดกโลก กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ภายในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ของทุกปี เพื่อเข้าร่วมรอบการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกของคณะกรรมการมรดกโลก โดยหากวันดังกล่าวตรงกับวันหยุดราชการจะต้องดำเนินการจัดส่งเอกสารดังกล่าวภายในเวลา ๑๗.๐๐ น. ของวันศุกร์ก่อนหน้า โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะต้องจัดส่งเอกสารดังกล่าวต่อศูนย์มรดกโลก ภายในวันศุกร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๗.๐๐ น. ดังนั้น เพื่อให้การจัดส่งเอกสารนำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เพื่อเสนอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมสามารถดำเนินการได้ทันภายในกำหนด จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร่งด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

สารสำคัญของการนำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม สรุปได้ ดังนี้

๑) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ภาควิชาฯ ผู้จัดเตรียมการเสนอ ชื่อ ที่อยู่ สถาบัน/หน่วยงาน วันที่เสนอ อีเมล โทรสาร โทรศัพท์

๒) ข้อมูลแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ชื่อของพื้นที่ จังหวัด พิกัดทางภูมิศาสตร์

๓) ข้อมูลคุณลักษณะ: พื้นที่ที่นำเสนอตั้งอยู่ในอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทและพื้นที่โดยรอบ ขนาดพื้นที่รวม ๘๖๗.๑๖ เฮกตาร์ และมีพื้นที่กันชน ๒๙,๔๕๙.๗๒ เฮกตาร์ เป็นการเสนอในลักษณะกลุ่ม (Serial Nomination) ประกอบด้วยพื้นที่ ๒ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทรวมวัดพระพุทธรูปบาทบัวบก ประกอบด้วย วัดพระพุทธรูปบาทบัวบก กลุ่มหินตั้ง เช่น หอนางอุสา และภาพเขียนสี

กลุ่มที่ ๒ พื้นที่วัดพระพุทธรูปบาทบัวบาน ประกอบด้วย รอยพระพุทธรูป และกลุ่มเสมา

๔) เหตุผลที่สมควรสำหรับการมีคุณค่าความโดดเด่นเป็นสากล: ภูพระบาทเป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่ประเพณีทางวัฒนธรรมต่างๆ ได้ถือกำเนิดขึ้นนับแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนกระทั่ง

ปัจจุบัน ...

ปัจจุบัน และยังเป็นตัวอย่างของความคิดสร้างสรรค์ของสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ที่รองรับการใช้งานของมนุษย์ โดยการดัดแปลงเพิงหินธรรมชาติ และการกำหนดเขตพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ด้วยตำแหน่งของหินธรรมชาติ อันนำมาสู่รูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ในทางสถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตยกรรมโดยความชาญฉลาดของคนในแต่ละยุคสมัย นอกจากนั้น ภูเขาบาทยังแสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐาน และการใช้ที่ดินของคนในอดีต จนถึงปัจจุบัน จากการกำหนดพื้นที่ประกอบพิธีทางศาสนาด้วยเสมานหิน ในขณะที่พื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรมจะอยู่ด้านล่างของภูเขา ภูเขาบาทยังสร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนในพื้นที่นับแต่อดีตอันเป็นที่มาของความเชื่อและตำนานท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงจนกระทั่งปัจจุบัน คือ ตำนานพระพุทธรเจ้าเลียบโลกและอูรังคราตุ ซึ่งเชื่อมโยงกับรอยพระพุทธรบาทที่พบในบริเวณภูเขาบาทย รวมทั้งนิทานพื้นบ้านเรื่องอุสาและบารส และ พระกิต - พระพาน

๕) เกณฑ์ที่เหมาะสม:

เกณฑ์ข้อที่ ๓ เป็นประจักษ์พยานเพียงหนึ่งเดียว หรือ อย่างน้อยมีลักษณะพิเศษของการสืบทอดทางวัฒนธรรม หรือของอารยธรรมที่ยังดำรงอยู่ หรือสูญไปแล้ว

เกณฑ์ข้อที่ ๔ เป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของประเภทอาคาร กลุ่มสถาปัตยกรรม หรือเทคโนโลยี ซึ่งแสดงถึงช่วงเวลาที่สำคัญช่วงหนึ่ง หรือหลายช่วงในประวัติศาสตร์มนุษย์

เกณฑ์ข้อที่ ๕ เป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่สืบทอดกันมา การใช้ที่ดินหรือการใช้สอยพื้นที่ในทะเล ซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรม (หรือหลายวัฒนธรรม) หรือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเมื่อสิ่งแวดล้อมมีความอ่อนไหวเนื่องจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจย้อนคืน

เกณฑ์ข้อที่ ๖ มีความสัมพันธ์โดยตรง หรือ ความสัมพันธ์เชิงรูปธรรมกับ เหตุการณ์หรือประเพณีที่ดำรงอยู่ กับความคิด หรือกับความเชื่อ กับงานศิลปะและวรรณกรรม ที่มีความสำคัญโดดเด่นเป็นสากล

๖) แผนการบริหารจัดการอุทยานประวัติศาสตร์ภูเขาบาทย และพื้นที่กันชน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

ไม่มี

๖ ผลกระทบ

มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้จะไม่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาว และมีผลดีต่อเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และความหวงแหนมรดกทางศิลปวัฒนธรรม หากได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี

๘. ความเห็น ...

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักพระราชวัง สำนักงบประมาณ สภาความมั่นคงแห่งชาติ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘ เห็นชอบต่อเอกสารการนำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี (Phu Phrabat Historical Park) เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรีของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๘ คณะ โดยมีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกด้วย ซึ่งมีหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติเพื่อบรรจุไว้ในบัญชีมรดกโลก

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา
ดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบเอกสารการนำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี (Phu Phrabat Historical Park) เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

๑๐.๒ เห็นชอบให้ประธานกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) นำเสนออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม ต่อศูนย์มรดกโลก กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๕ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๖

E-mail thailandworldheritage@gmail.com